

Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30
7180 København V

Sendt til: vandprojekter@sgav.dk

KL høringssvar til udkast til bekendtgørelse om tilskud til udtagning af arealer til etablering af klima-lavbund- og kvælstofvådområdeprojekter (jeres j.nr. 2025-23397)

KL takker for muligheden for at kommentere på udkast til bekendtgørelse om tilskud til udtagning af arealer til etablering af klima-lavbund- og kvælstofvådområdeprojekter. Bekendtgørelsen lægger op til en ny og styrket udtagningsordning, der både har til formål at reducere landbrugets udledning af drivhusgasser og – som noget nyt – kvælstof.

Det har ikke været muligt for KL at foretage en politisk behandling af høringssvaret inden for høringsfristen. Derfor tages der forbehold for den efterfølgende politiske behandling af høringssvaret.

Generelle bemærkninger

KL hilser velkomment, at der nu kommer en nationalt finansieret ordning til kvælstofvådområdeprojekter. Det giver bedre muligheder for hurtig realisering af de såkaldte fasttrackprojekter – små kvælstofvådområder med en eller få lodsejere, der er simple at anlægge.

Med en national finansiering er der samtidig mulighed for løbende ansøgning og større fleksibilitet imellem ordningerne, fordi man kun behøver at gennemføre én forundersøgelse uanset, hvilket tilskudsordning man efterfølgende vælger til realisering projektet. Det er virkelig positivt og noget, som kommunerne har efterspurgt længe.

KL er dog uforstående overfor, at kommunerne ikke får samme mulighed for jordfordeling og værditabskompensation som Naturstyrelsen i den nationale ordning. Det forekommer mærkværdigt, at de to centrale og offentlige projektdrivende aktører ikke har adgang til de samme værktøjer i den nationale ordning. Vi er klar over, at kommunerne har adgangen i den EU-finansierede vand- og klimaprojektordning, men her er der mere stramme rammer og større økonomisk risiko for projekter.

I klima-lavbundsordningen var der oprindeligt mulighed for at søge tilskud til at understøtte andre hensyn, særligt vedr. natur, miljø og klimatilpasning. Dette er ikke længere muligt. KL opfordrer forsat til, at synergier og multifunktionalitet i højere grad indtænkes i de nationalt finansierede ordninger, fx i form af et pointsystem à la pilotordningen multifunktionel jordfordeling (MUFJO). Hvis vi skal i mål med de mange målsætninger for vores arealer, så er det centralt, at multifunktionalitet i arealomlægningsprojekterne understøttes bedre.

Dato: 12. november 2025

Sags ID: SAG-2025-04510
Dok. ID: 3635742

E-mail: GUNI@kl.dk
Direkte: 3370 3538

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 1 af 3

KL gør endvidere opmærksom på, at alle omlægningsprojekter har behov for myndighedsbehandling og, at ønske om realisering af mange projekter på kort tid kan medføre flaskehals-udfordringer i forhold til myndighedsarbejdet i kommunerne.

Omkostningseffektivitet

KL hæfter sig ved, at kravet til projekternes omkostningseffektivitet foreslås fastsat til 1.700 kr. pr. kg kvælstof. I den EU-finansierede vand- og klimaprojektordning er maksimumomkostningen til vurdering af projektets omkostningseffektivitet 5.100 kr. pr. kg kvælstof. Vi anerkender, at omkostningseffektiviteten kan være lavere i en ordning uden adgang til jordfordeling og værditabskompensation, men 1.700 kr. pr. kg kvælstof forekommer at være for lavt. Eksempelvis har KL fået oplyst, at omkostningseffektiviteten i projektet "Præsteengen" i Assens Kommune er 2.031 kr. pr. kg kvælstof, og dette projekt er kendt som det første fasttrackprojekt, der har været inspirationskilde til hele konceptet.

Dertil kommer, at Arbejdsgruppen for arealudtag og andre fora den senere tid har haft fokus på at give bedre muligheder for at inddrage randzoner i arealomlægningsprojekter med henblik på bedre samspil med bestemmelserne i naturbeskyttelseslovens § 3. Dette er noget, som fordrer fleksibilitet ift. omkostningseffektiviteten.

Hvis kravet til omkostningseffektivitet fastholdes, så frygter vi, at for mange projekter vil havne i afvigesager, der tager tid og administrative ressourcer fra fremdriften i arealomlægningsindsatsen, hvilket er paradoksalt, når en af hensigterne med ordningen er at fremme fasttrackprojekter.

Hektarkrav

Bekendtgørelsesudkastet lægger op til, at hektarkravet nedsættes fra 10 ha til 1 ha og, at det vil være muligt ud fra en konkret vurdering at fravige kravet. Mange kommuner har gennemført screeninger for fasttrackprojekter og melder, at der også ser ud til at være betydende potentialer i projekter under 1 ha. KL foreslår derfor, at der ikke fastsættes nogen nedre grænse for projekternes størrelse, da ansøgninger om fravigelser – som nævnt ovenfor - tager tid og administrative ressourcer fra fremdriften i projektrealiseringer.

Forpligtigelse til at indgå i et større offentligt projekt

KL bakker op om, at lodsejere forpligtes til at indgå i et større offentligt projekt, såfremt det bliver relevant. På den måde imødekommer man lodsejernes eventuelle ønske om at udtage arealer hurtigt med henblik på at undgå ny udledningsbaseret kvælstofregulering fra 2027. Samtidig sikrer man, at de små vådområder ikke risikerer at spænde ben for større projekter sidenhen.

Frister

Det er positivt, at det med denne bekendtgørelse bliver muligt at søge forundersøgelser hurtigt (forventeligt fra 15. december 2025), da mange lodsejere har et ønske om, at deres arealer indgår i projektansøgninger, inden medio 2026, hvor der gøres status på arealomlægninger for at

kunne fastlægge kvælstofreguleringen for 2027. Der lægges op til en ansøgningsfrist 27. februar. Et ansøgningsvindue på ca. 2 måneder inkl. en juleferie virker som kort tid, særligt set i lyset af, at ansøgningsfristen til minivådområder lige er forlænget fra 31. oktober 2025 til 10. april 2026.

Der lægges også op til, at fristen for afslutning af etablering af projekter afkortes fra 4 år til 2 år, men kan forlænges efter anmodning. At realisere et projekt indenfor 2 år kan være en udfordring, fx hvis man rammer tidsmæssigt skævt i forhold til årstider og høst.

Generelt er KL ikke tilhænger af lovgivningsmæssige rammer, der øger risikoen for fravigelsessager, ændringsanmodninger og anmodninger om fristforlængelser, da det tager tid og ressourcer hos både projektejer og ordningsansvarlig myndighed. Tid og ressourcer, som er bedre brugt på fremdrift.

I er velkomne til at vende tilbage til KL, hvis I ønsker uddybning, konkretisering eller dialog på baggrund af dette høringssvar

Med venlig hilsen

Gunilla Ørbech
Specialkonsulent

Dato: 12. november 2025

Sags ID: SAG-2025-04510
Dok. ID: 3635742

E-mail: GUNI@kl.dk
Direkte: 3370 3538

Weidekampsgade 10
Postboks 3370
2300 København S

www.kl.dk
Side 3 af 3